

*Vanedannende legemidler
Veilederen*

Bransjeperspektiver

Farmasidagene 2014, Tore Reinholdt

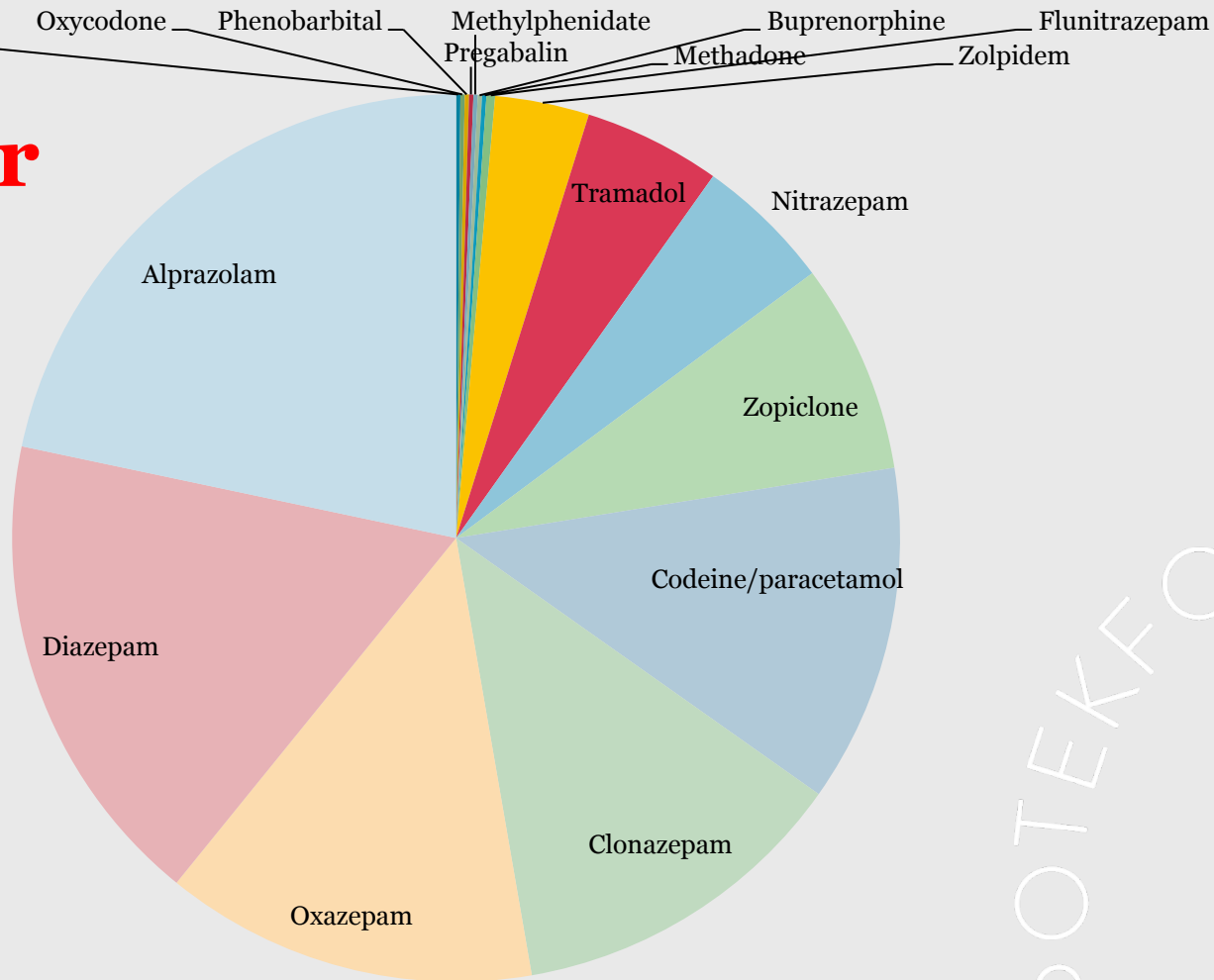
Apotekforeningen

Hva snakker vi om?

- Benzodiazepiner, z-hypnotika, opioider
- Fra 10 tabletter til massivt feilbruk
- Sårbare pasienter
  - Gamlemor
  - Personer i krise
  - Smerte
  - Rus
  - LAR

Falske resepter

Nasjonale faglige veiledere:

1. For vanedannende legemidler – rekvirering og forsvarlighet
2. Bruk av opioider – ved langvarige ikke-kreftrelaterte smerter

Nasjonal faglig veileder vanedannende legemidler - rekvirering og forsvarlighet

Søk

[Lukk meny](#) ▲

Grunnleggende emner

Overordnede perspektiver

Definisjoner

Nøkkel tall for rekvirering

Preparatoversikt
benzodiazepiner o.l.

Preparatoversikt opioider

Virkningsmekanismer

Opioider

Kontraindikasjoner

Interaksjoner

Bivirkninger

Ekvipotens

Flere vanedannende
legemidler samtidig

Toleranse

Akutte forgiftninger

Behandling av angst

Behandling av depresjon

Behandling av
sovnvansker

Behandling av traumer,
sorg, stress og overgrep

Utfordrende situasjoner og tilstander

Effekter av langtidsbruk

Reseptfornyelse

Eldre

Multidose

Tidlige tegn på
avhengighet

Personer med
rusmiddelproblemer

Smertepasienten

Barn og ungdom

Graviditet

Amming

Ukjente pasienter -
legevakt

E-resept

Truende pasienter

Oppstart i 2. linjejenesten

Kommentere kollegas
rekvirering eller bruk

Rekvirering til eget bruk

Helsepersonell med
skadelig bruk

Rekvirering til egen
praksis

Bilkjøring

Offshore -
petroleumsarbeidere

Hva kan allmennlegen gjøre?

Enkle råd til praksis

Pasientbrev med forslag
om nedtrapping

Nedtrapping - praktiske
anbefalinger

Nedtrappingskjema -
eksempler

Nedtrapping - Motiverende
samtale

Legemiddel- og
rusmiddelanalyse

Legemiddel-overforbruks
hodepine

Legemiddelindusert angst
og søvnløshet

Fører kort, meldeforskrift

Screening og diagnostikk

Henvisning og samarbeid

Apotekenes rolle

Tilsynsmyndighetene og
helsepersonelloven

Om meldeplikt og
taushetsplikt

Utleveringsforskrift og
refusjon

Meldeskjema bivirkninger

Mer kunnskap

Dialog mellom lege og
pasient om bruk -
eksempler

Tidlig intervensjon på
rusfeltet

Pårørende

<http://helsedirektoratet.no/sites/vanedannende-legemidler/Sider/default.aspx>

Veilederens anbefalinger

- Ikke-medikamentelle tiltak
- Rekvirering er fastlege-oppgave
- Klart formulert indikasjon
- Unngå bruk over 2-4 uker
- Informere om toleranse, abstinens, avhengighet
- Legemidler og bilkjøring
- Ikke behovsmedisin i multidose

Forts.....

- Ikke rekvirere til seg selv
- Lav terskel for å ta opp kollegaers rekvirering
- Ikke rekvirere til pasient som nekter innsyn i reseptformidler
- Kun ett legemiddel i benzo/z-hypnotika-gruppen
- Ikke benzo/z-hypnotika til opioidbrukere
- Til barn – spesialistoppgave
- Til ungdom – generell tilbakeholdenhet
- Til eldre – legemiddel med kort halveringstid

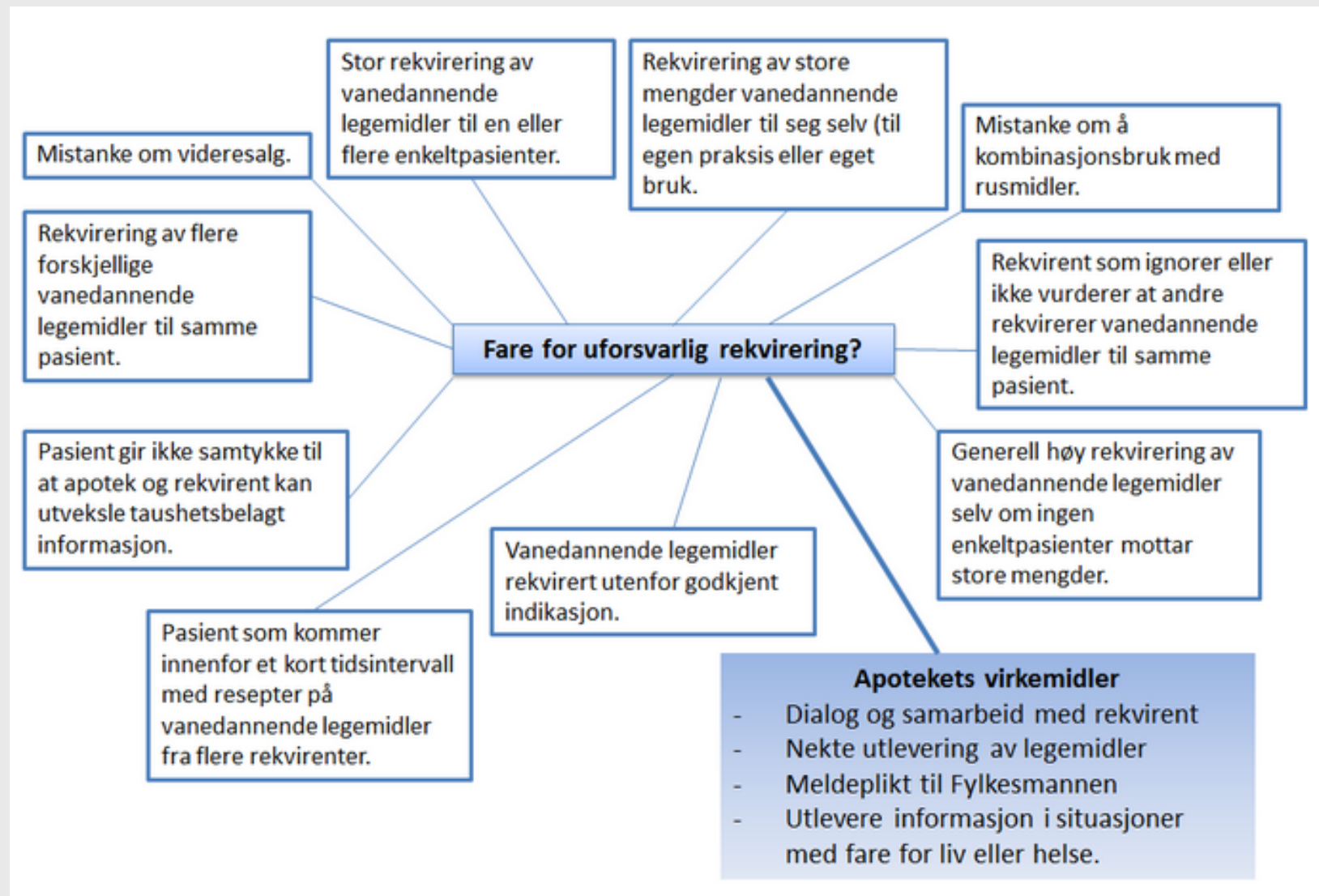

Om apotek

1. Regelverk
2. Mistanke om uforsvarlig rekvirering
– fare for pasienters sikkerhet
3. Taushetsplikt i apotek
4. Samarbeid mellom rekvirent og apotek

Taushetsplikt i apotek

Apotekforeningen

RUTINE 6 –INFORMASJONSSIKKERHET I APOTEK

Utlevering av helse- og personopplysninger til politi, barnevenstjeneste, sosialtjeneste, annet helsepersonell, fylkesmannen, statens helsetilsyn eller statens legemiddelverk

Samarbeid mellom rekvirent og apotek - Apotekenes rolle

Anbefaling 22

Rekvirenter og apotekpersonell må samarbeide lokalt når situasjonen krever det for eksempel ved mistanke om uforsvarlig rekvirering eller skadelig bruk, eller ved avtalt nedtrapping av vanedannende legemidler

Samhandling

- *Apoteket skal understøtte de råd legen har gitt*
- *Legen kan indikere informasjonsbehov på resepten*
- *Etablere lokalt samarbeid om felles innsats*
- *Lege og apotek: avtale om gjennomføring av nedtrapping*
- *Apoteket kan forestå delutlevering og overvåke inntak*
- *Skriftlig samarbeidsavtale kan være et godt verktøy*
- *Direkte kontakt og lege og apoteks felles forståelse er det viktigste*

Ikke vent!

- Ikke vent på at legen tar kontakt for å samarbeide!
- Ikke vent på at helsemyndighetene etablerer samhandlingsarenaer og -systemer, eller kommer med penger!

Ta grep selv!

F.eks:

- Veilederens pasientinformasjoner
  - Oppstart av benzodiazepiner
  - Vanedannende sovemedisin
  - Vanedannende angstmedisin
  - Bruk av opioider ved langvarige kreftrelaterte smerter
  - Hvordan slutte med sovemidler og angstdempende legemidler

eller

- Vanedannende legemidler og trafikksikkerhet

Snakk med pasienten om vanedannende legemidler, og gi alltid minst ett råd om bruk!

Gjør det til en vane!

